

1886 Noen av de som utvandret til Amerika - 3

Dette er tredje kapitlet vedrørende noen som utvandre. De to forrige artiklene står i bind 14 og 13. Stoffet er dokumentert gjennom Yearbook of the Trønderlag of America.

Selbu 1886: John og Anna Nelson.

John Nelson Sr ble født den 30. oktober 1866 i Selbu. Foreldre var Brynhild Johnson Sessing og Nels Sessing. John og en yngre bror emigrerte til Amerika sommeren 1886. De kom da til Minneapolis, men dro kort tid etterpå til Brainerd, Crow Wing County. Derfra gikk de til fots 25 miles (40 km) til Aitkin, hvor de begynte å jobbe i skogen som lumberjacks (tømmersvenner). Her ble John i ni vintre. John giftet seg den 19. september 1896 med Anna Skovig fra Bestan (Beistad?), f. 14. oktober

1870. Hun kom sammen med sine foreldre til Amerika i 1890, og jobbet for Anton Dullum i Starbuck. I Brainerd jobbet John på Brainerd Sawmill (sagbruk). Han var litt av en arbeidskar. Det sies at han tok for seg 70 000 feet med tømmer på en 10-timers dag (umulig!). Anna og John fikk fem barn før de flyttet til et mindre bruk i Nokay Lake Twp. Her var det mest bare skog, og den var så tett at ungene gikk seg vill, ble det hevdet. John ryddet skogen over mange år, mens han jobbet for et jernbaneselskap.

Ytterligere fem barn kom til. Sakte, men sikkert bygget John og Anna opp en liten farm, som ga dem nok produkter til å selge inne i Woodrow. Men det var et hardt liv, meget strevsomt å få endene til å møtes, og det gjorde ikke saken bedre da et toetasjes stort uthus som nettopp var ferdig, brant ned til grunnen. Men så løsnat det. Mens resten av Amerika gikk mot "the great depression", klarte familien Nelson seg ganske så bra. De hadde til og med en egen ny bil, bygde flere hus på farmen og hadde visstnok nok mat å spise og alltid noen dollar på lur. Et hardt og nøkternt liv hadde betalt seg til rett tid. John Nelson sr døde den 22. juli 1942 i Brainerd, MN. Anna døde 16. juli 1950. Alle personalia vedrørende slekt og etterslekt er tilgjengelig, ref. Sylvia Nelson Melin, Yuma, AZ.

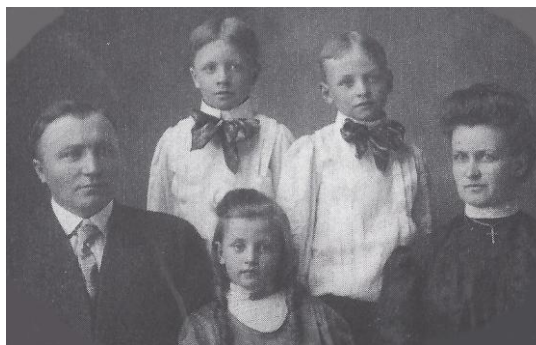

Anna og John Nelson

Hegra 1887: Christopher Pedersen.

Kristoffer Pedersen Ydstines kom til Amerika som 15-åring i 1887, trolig i lag med sin søster Anna (23). De kom med skipet *Hero*. I Amerika skiftet Kristoffer navn til Christopher

Pederson. Kristoffer ble født den 17. november 1872 i Hegra. Hans foreldre var Peder Pedersen Ydsti (1826-1875) og Guruanna Pedersdatter Holan (1833-1919). Kristoffer hadde fem søsken, hvorav to døde som babyer og tre emigrerte til Amerika. Den 7. januar 1898 gifter Christopher seg med Nellie Tressa Flaten. Hun var datter av Torsten Flaten og Randi Sønnerål, fra Vang i Valdres. Til å begynne med slo de seg ned i sentrum av Minneapolis hvor familien (fire barn) hadde en

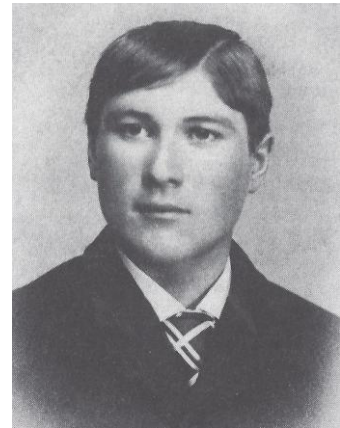

Familien Christopher Pedersen

butikk, mens de selv bodde i 2. etg. Omkring 1930 flytter de til Fargo, ND, hvor de også driver en butikk. De ble der kun noen år. Så returnerte de til Minneapolis, hvor Christopher dør den 14. juli 1936. Han var Charter Member av Trondelag of America i 1908. Året etter at Christopher døde mister hans nest eldste sønn livet i en tragisk ulykke som vindusvasker i Minneapolis. Mor Nellie døde den 24. mars 1961.

Malvik 1887: John Nelson.

Han kom fra "hardy stock" (harde kår). John ble født i Mostadmarka den 22. august 1870. Foreldre var Nils Pedersen Stenhaug Nevermoe (1842-1921) og Anna Johnsdatter Langvik (1844-1922). De hadde giftet seg i 1868. Nils Nevermoe var tømrer. Han emigrerte den 17. mai 1887 med sin familie. Via Quebec kom de til Detroit, MI - for så å dra videre til Windom, Cottonwood County, MN - hvor de ankom den 9. juni. Her fikk Nils seg jobb som snekker. I Amerika tok hele familien, som bestod av åtte barn, navnet Nelson. Under reisen over Atlanteren var Anna gravid. Deres siste barn, Petra Christina, ble født den 21. august. John var nest eldste sønn. Han var en habil skiløper. En av hans premier, ei sølvskje, finnes hos et av hans barnebarn i dag. John ble amerikansk statsborger den 8. november 1892. Han jobbet de første fire årene på jernbanen, deretter fire år innen "grain business". I 1900 flyttet han til Bingham Lake, hvor han bestyrte St. Johns Grain Elevator til den ble solgt til Charles A. Liem. Senere startet John sin egen forretning innen kull (Great Heart Coal). I tillegg tok han jobber som snekker og mason (murer). Fortauet i hovedgaten i Bingham Lake er gjort av John Nelson. John giftet seg to ganger. Først den 2. desember 1892 med Sophia Olsen. De fikk to barn. Etter Sofias død, gifter John seg med Anne Emelia Flyum, datter av Ole Flyum fra Verdal og Margit Olsdatter Juve fra Lærdal. John og Anne fikk seks barn. I februar 1920 adopterte de Maude Wilhelmina Koegler, f. den 10. desember 1918. Hun var en niese etter Gina Flyum, søster til Anne. Maude slo seg ned i Milwaukee, WI, i 1936, hvor hun giftet seg med George Wellauer den 16. september 1939. De fikk ei datter, Maralyn Ann, den 9. juni 1949. George jobbet i politiet. Han døde den 18. juli 1991, og Maude døde den 24. januar 2002 i Glendale, WI. De er gravlagt på Valhalls Memorial Park i Milwaukee. Maralyn jobbet som lærer. Hun giftet seg med Brian John Lenius fra Winnipeg den 29. september 2001. John Nelson fra Mostadmarka døde den 19. september 1930 og Anne døde den 1. januar 1954. Begge er gravlagt på Lakeview kirkegård i Windom. Alle personalia vedrørende slekt og etterslekt er tilgjengelig, ref. Maralyn A. Wellauer-Lenius, Selkirk, Manitoba, Canada.

John Nelson

Stjørdal 1888: John P. Haave jr.

Johan Peter Haave ble født den 15. april 1876 på Stjørdal. Han var sønn av Peder Pedersen Håve, f. 23. april 1845, død 26. oktober 1922 og Ellen Andersdatter Hembre, f. 27. oktober 1846 i Hegra, død 16. februar 1900. John P. Haave var nevø av John P. Haave. Sistnevnte adopterte trolig John, derfor kom jr. med. John jr. emigrerte som 11-åring til sin onkel og tante i Amerika. Den 5. januar 1910 gifter John jr. seg med Clara Nelson, f. 7. desember 1878. De fikk tre barn. Den 5. mai 1935 er John jr. ute på en biltur i nærheten av Elisabeth i Minnesota da han får hjerteslag under kjøring og dør. Clara døde den 10. februar 1966.

Frosta 1891: J. O. Wangberg.

Ole og Ingeborganna fra Vangbergtrøen på Frosta hadde seks barn. Tre av disse emigrerte til Amerika i 1865-1866. Johan Arnt var nr. 3, født den 30. mai 1872. Han ble konfirmert den 9.

oktober 1887, og rangert som nr. 3 av guttene. I Kristendoms-kunnskap var han rangert som nr. 2. Johan Arnts onkel i Amerika hadde sendt en billett til Johan Arnts eldste bror, Lorents. Men siden det var kun en billett, og broren ikke ville forlate sin Karen, ble det til at Johan Arnt fikk billetten. Johan Arnt forlot Frosta i februar 1891. Han dro over Atlanteren med skipet *Ocean of Berlin*. Dette var et av de mest moderne skip som gikk i shuttle over dammen. Turen tok kun åtte dager, og Johan Arnt ankom New York den 20. februar 1891. Men grunnet tåke, måtte de vente to dager før de kunne legge til i havna. Siden billetten var til Lorents, reiste Johan Arnt i hans navn, alder etc. Han kom seg så til Iowa, hvor han jobbet på sin onkels farm i to år. Han fikk seg omsider et eget sted. Da kalte han seg merkelig nok for Johan Olsen, men fornuften vant til slutt og han tok navnet Johan O. Wangberg. Han ble amerikansk statsborger i 1896. Han var veldig interessert i politikk, og som de fleste nordmenn var han republikaner. Men hans største engasjement var hos den norske kirke i Onawa. Johan begynte på ulike skoler. Han var ved St. Olav College fra 1900 til 1903. Mens han var der døde hans onkel, og Johan mottok en stor arv på 1 000 dollar. Det gjorde ham i stand til å studere teologi i St. Paul, og han ble ordinert prest den 17. juni 1906. Han giftet seg 11 dager senere med Hilda Oline Nordby. Hun var født den 28. september 1872 i Aurskog, Akershus. De fikk fire barn. Wangberg startet sin karriere i Mohall, ND. De flyttet rundt i Nordstatene. I 1953 pensjonerte han seg. Hilda døde julekvelden 1953 i Council Bluff, Iowa. På samme sted dør Johan O. den 15. august 1965. Pastor Wangberg var Charter Member i Trondelag of America. Alle personalia vedrørende slekt og etterslekt er tilgjengelig, ref. Helen Wangberg Paul, Blaine, MN.

Johan og Hilda Wangberg

Lånke 1893: Ole Andreas og Ingeborg Geving.

Ole Andreas ble født 4. september 1873 på Geving i Lånke. Hans foreldre var Ingebrigt Olsen Troset og Anne Johansdatter Hell. Faren døde i 1875 og mora giftet seg på nytt i 1877 med Daniel Pederson Geving. Ole emigrerte den 1. mars 1893, først med dampskipet *Volo* fra Trondheim til Hull, senere en tre ukers tur over Atlanteren fra England. Det heter seg at Ole om bord fikk se og smake sin aller første appelsin. Uten å skrelle av skallet, spiste Ole appelsinen. Det skulle visstnok bli den eneste appelsinen Ole spiste i sitt liv. I Minnesota giftet Ole seg med Ingeborg Moslett fra Selbu. Hun var født den 1. august 1871 og var den yngste av en søskenflokk på sju, hvis foreldre var Rolv og Mali Eriksdatter Sør-Flakne. Denne familien vokste opp på "Jønsplassen". Da Ingeborg emigrerte den 24. mai 1893, kalte hun seg for Emma Johnson. Hun reiste i lag med ei venninne: Julie Brakken (21). Ole og Ingeborg fikk ti barn. Da de bodde i Thief River Falls, jobbet Ingeborg på kjøkkenet på et hotell. De ble amerikanske statsborgere i 1901 i Crookston, MN. Senere fikk de seg 160 acres i mai 1906 i Highland Twp, Red Lake County, MN. Ingeborg døde den 11. april 1948 i Goodridge, og Ole døde 22. april 1944. Alle

Ole og Ingeborg Geving

personalia vedrørende slekt og etterslekt er tilgjengelig, ref. Ardelle & Lille Thoreson, Embarrass, MN og Kathleen Sturre, St. Paul.

Stjørdal 1894: Trygve og Inga Røvig Nelson.

Trygve Nilssen ble født den 24. februar 1867 på Bjerkanplass nr. 8 på Stjørdal. Han var nr. 5 i en søskenflokk på 11 av skomaker Nils Nilssen, f. 1833 og Petteranna Lorentsdatter, f. 1836. Trygve emigrerte til Amerika i 1894, hvor han dro for å være hos sin bror i St. Paul, som hadde dratt over tidligere. Innen familien heter det seg at Trygve dro fordi han hadde strøket på en eksamen hos Feltartilleriet hvor han tjenestegjorde. Trygve begynte som skomaker hos Minnesota Shoe Company. Der mistet han det ene øye i en fabrikkulykke, - og fikk glassøye. Straks etterpå åpnet han eget skoverksted i 461 W. University Ave. i St. Paul. Da han hadde tjent nok penger sendt han beskjed etter sin kjæreste, Inga Olive Røvik. Hun var datter av Martin Røvik fra Ytterøya og Karen, født i 1845 i Trondheim. Inga og Trygve giftet seg den 24. oktober 1896. To barn kom i rask rekkefølge. Etter skoleslutt i 1907 tok mor Inga begge ungene med seg og dro til Norge, hvor de ble et helt år hos besteforeldrene i Trondheim. Dette indikerer at Trygve gjorde det ganske bra "over there". Flere i familien Nilssen kom også til Amerika, blant annet mor Petteranna. Familien flyttet verkstedet sitt i 1927. Og så var det dette med "skomaker bli ved din lest". Det gjaldt bokstavelig for Trygve fra Stjørdal. Han døde i desember 1933 på jobb i sitt verksted. Trygve Nelson lot seg virkelig amerikanisere. Ingen i familien fikk snakke norsk. Alle personalia vedrørende slekt og etterslekt er tilgjengelig, ref. Norman T. Nelson, St. Paul, MN.

Lånke 1895: Hagen Klevan.

Hagen Larsen Kleivan (norsk) / Hagen Kleven (amerikansk) vokste opp på gården Kleivan i Lånke. Han ble født den 22. desember 1834, som sønn av Lars Hagensen Kleivan (1802-1870) og Beret Johnsdatter Eidum (1805-1888). Hagen giftet seg den 22. juni 1863 i Lånke med Sigrie Hagensdatter Elverum, f. 7. juni 1844. Paret fikk ti barn, hvorav fire dør i barndommen. Ett av disse led sin martondød. Det hadde seg nemlig slik at flere naboer i Lånke hadde gått sammen om slakting av gris, som foregikk hjemme hos Hagen i 1876. Et eller annet manglet, og den 7-årige Hagen jr. ble sendt av sted til nabogården for å hente

"Maratondøden"

verktøyet. Det ble gitt beskjed om at dette var viktig og måtte skje raskest mulig. Guttungen fulgte ordren, og kom hesblesende tilbake med verktøyet, segnet om i sine mors armer og døde. Hagen og Sigrie tok sine to yngste barn med seg og emigrerte til Amerika den 6. mars 1895 med skipet *Tasso*, foreløpig til Liverpool. Målet var Zumbrota, MN. Mor Sigrie hadde dårlig helse da de dro, og noen dager etter at de kom ut på Atlanteren dør hun, og fikk sin grav i storhavet. Sjøkket var stort hos Sara, ei datter som hadde utvandret til Amerika med skipet *Teutonic* i 1893, da mor ikke var med som forventet da den lille familien kom for å bo hos henne. Kleivanfamilien dro til Amerika av økonomisk årsaker. Anne, ei annen datter kom etter i 1897. Flere av ungene fikk jobb på Thoreson farmen i Wanamingo. Anne fikk jobb i residensen til presten Bjørn. Her brøt det ut brann, og Anne ble mobbet for å ha knust en del tallerkener da hun forsøkte å redde noe av inventaret. På prestegården jobbet også Peter Olsen Veiseth (1876-1955). Anne og Peter giftet seg i november 1900. En dag Anne laget primost, hadde hun på seg en kjole som var temmelig brannfarlig. Den tok fyr, og da hun forsøkte å løpe til vanntanken, ga det kun næring til brannen. Men familiens hund skjønnte faren, beit tak i deler av kjolen og løp rundt og rundt sin matmor, slik at store deler av kjolen ble slitt av Anne. Peter så det hele på avstand, og da han kom til klarte han å slukke ilden i hennes hår. Anne var stygt forbrent, men klarte seg så vidt - takke være en klok hund. Hagen Larsen Klevan døde kort tid etter at Anne kom til Amerika, den 18. desember 1897. Alle personalia vedrørende slekt og etterslekt er tilgjengelig, ref. Arlene Bjorngaard Ostermeier, Whitewater, WI.

Lånke 1899: Peter og Anne Veiseth.

Petter Olsen Stor-Veiset kom fra Lånke. Han var født den 15. september 1876, som sønn av Ola Johnsen Stor-Veiset (1828-1915) og Mali Pedersdatter Lille-Veiset (1834-1891). Som barn var Peter naturligvis gjeter, og det fortelles at han møtte bjørn. Om vinteren hjalp han far sin i skogen. Da han ble større fikk han seg veiarbeid, samtidig som han begynte å lære seg skomakeryrket. Han og en kamerat klarte å lage et par sko pr. dag. For det fikk de 27 cents (kr 1,75). Da Peter var 22 år hadde han et forhold til Karen Ingeborg Lund (1876-1973). Det resulterte i ei datter, Gudrun (1898-1988). Det ble ikke noe giftemål. Gudrun giftet seg med Ole Klevberg (1898-1984). De fikk ei datter: Ingeborg i 1941. Hun ble gift med Arne Leren. Peter Veiset emigrerte til Amerika den 22. mars 1899, visstnok for å slippe unna militærtjenesten. Fra Trondheim til Hull, og så fra Liverpool til Halifax. Det fortelles at Peter glemte igjen sin salmebok eller bibel. Den kom faren etterpå med til Trondheim. Målet var Red Wing, MN. Men grunnet språkproblemer, havnet han på feil tog i Wabasha og havnet i Hastings. Til slutt kom han seg til Zumbrota. Han fikk seg først arbeid hos Eric Lohman. Deretter kom han til presten Bjørns farm, og der møtte han sin tilkommende: Anne Hagensdatter Kleivan (Anne Klevan). De giftet seg den 23. november 1900 og leide farmen i 6 år før de etter hvert fikk sin egen farm. Den hadde de frem til 1950 da de flyttet inn til Zumbrota.

Peter og Anne Veiseth

Peter Olsen Veiseth døde den 9. september 1955. Dattera Selma giftet seg med Peder Bjornegaard i september 1928. Han var sønn av Nils Petersen Bjornegaard (1859-1937) og

Lorenza Larsdatter Bremseth (1862-1925). Alle personalia vedrørende slekt og etterslekt er tilgjengelig, ref. Arlene Bjornegaard Ostermeier, Whitewater, WI.

Meråker 1901: Martin og Oline Bertine Brenne.

Martin Johnsen Brenne ble født i Meråker den 13. januar 1878, som sønn av John Eriksen Brende, (1839-1903) og Karen Thomasdatter Volden, f. 1850. John Eriksen Brende omkom lille juleaften i en ulykke under kjøring. Karen utvadret til Amerika og dør der den 9. november 1914. Martin hadde ni søsken, men fire av disse døde unge. Den ene søstera var 13 år da hun døde av brannså. Den 11. juni 1899 gifter Martin seg med Oline Bertine Hjelmseth fra Sparbu. Hun var født den 19. mars 1872 og var datter av Sivert Bårdsen, f. 1838 og Grete Olsdatter, f. 1841. Martin og Oline Bertine fikk en sønn, John, den 29. oktober 1899. Den 22. april 1901 emigrerer de tre til Amerika. Oline Bertine forlot sine foreldre, søsken og resten av familien, for aldri mer å se dem. Ikke engang en sønn

Bertine, Carl, John og Martin

hun hadde fra 1896, George - ble med til Amerika.

Den lille familien ankom Lansing, Iowa, den 19. mai 1901, hvor de ble møtt av sponsorfamilien: Hans og Anna Gunderson. Martin fikk jobb på en knappfabrikk. Våren 1905 lar Martin seg friste av nybyggerland i Saskatchewan i Canada. Etter mye om og men, blant annet i lag med sin bror, Eric og andre nordmenn, bryter de seg land der oppe. Familien økte med fire nye barn, og de ble kanadiske statsborgere den 10. august 1908. Det lille tettstedet Lintlaw vokste til. Martin åpnet både butikk og postkontor. Jernbanen kom, og ga litt velstand. Martin utøvde meglertjenester, forsikringer etc. - men fortsatte som postmester fra 1910 til 1937. Utover det var han meget aktiv innen all type foreningsliv i byen, på linje med sin kone. I sin ungdom spilte sønnene i et danseband for å tjene litt ekstra. Ei meget kald natt ville ikke bilen starte. Da bestemte de to seg for å forlate Canada, og de satte kursen sørover. Først dro de til slektninger i Renner og Baltic, SD. Renner ble kalt "Lille Meråker". John tok kurs innen elektronikk på den tiden. Samtidig ble han amerikansk statsborger og tok navnet Brenne. Han fikk bra jobber som sjefmekaniker. Den 26. august gifter han seg med Marie M. Putzke. Sammen med broren startet de et eget firma: Brende Electric. John var meget aktiv, var med på alt, og en ledende person i sin kommune på alle vis. Faren til John, Martin - ble plutselig syk julekvelden i 1937, og døde 3. juledag. I november året etterpå omkom Martin og Oline Bertines yngste sønn i lag med svigersønn Andrew McPherson i ei båtuulykke. Oline Bertine døde den 28. juli 1956. Den 8. mars 1965 hadde John kjørt sin yngste sønn til en legetime. Da de kom hjem la John seg litt nedpå for å hvile. Han reiste seg aldri mer opp. John ble 65 år gammel. Marie døde 2. mai 2000. Alle personalia vedrørende slekt og etterslekt er tilgjengelig, ref. Terry Brende, Marion, Iowa.